

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Nader onderzoek beschermde planten

Huissen, Hoevesepad 2

Datum: 14 augustus 2017

Projectnummer: 160475

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	5
3	Ecologie	7
4	Onderzoekmethodiek	8
5	Resultaten	9
6	Conclusie en advies	11

Bijlage 1: geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

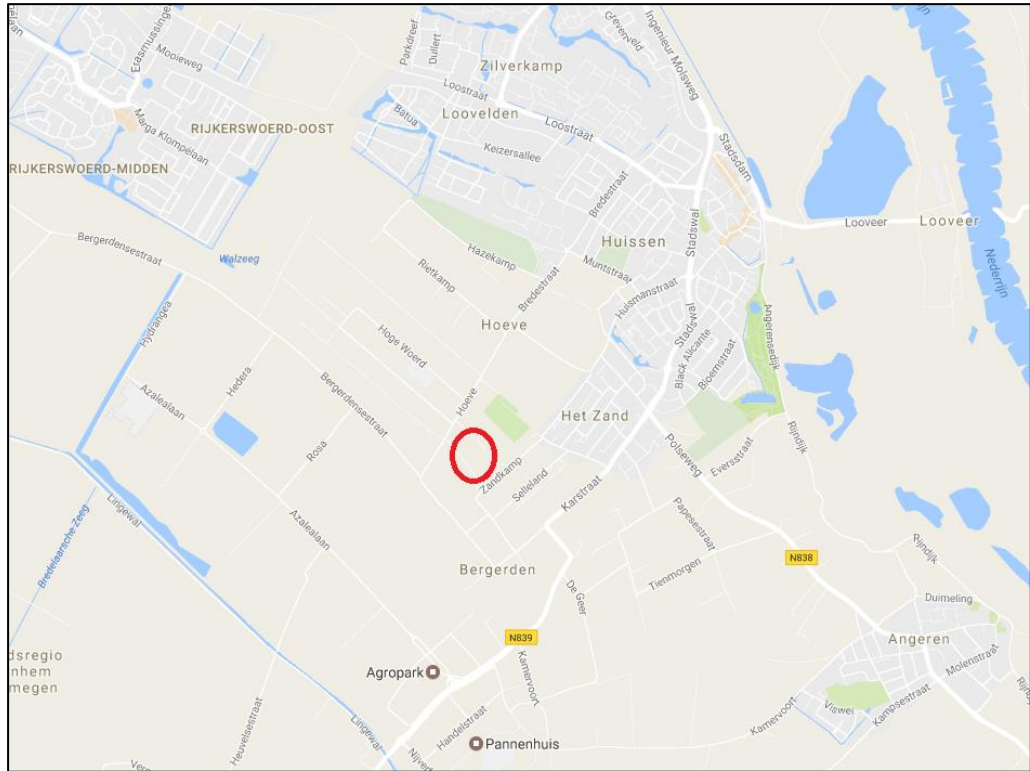
1.1 Aanleiding

Aan het Hoevesepad 2 in Huissen bevindt zich een agrarisch perceel. Men is voornemens om op deze locatie nieuwbouw te realiseren. Hiertoe worden de bestaande glasopstanden gesaneerd. SAB heeft hiervoor in het voorjaar van 2017 een quick scan natuur uitgevoerd. Uit deze quick scan bleek dat de aanwezigheid van beschermde planten, namelijk van kleine wolfsmelk en brede wolfsmelk, niet op voorhand kon worden uitgesloten in het plangebied. Beide soorten zijn namelijk in het verleden in de omgeving van het plangebied waargenomen, zo bleek uit verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna. Daarom is SAB gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar deze soorten. Dit om te kunnen bepalen of voor het bestemmingsplan het aspect 'soortbescherming' van de Wet natuurbescherming een belemmering vormt. Voorliggende rapportage zet de bevindingen van dit onderzoek uiteen.

1.2 Plangebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied van Huissen (gemeente Lingewaard, provincie Gelderland). De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich voornamelijk door agrarische gronden en kassen. Het plangebied zelf bestaat uit een kas en een agrarisch perceel met grasland. Het terrein wordt begrensd door een kas in het zuiden, agrarische grond in het westen en noorden en het Hoevesepad in het oosten. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Globale begrenzing plangebied (bron: PDOK)

1.2.2 Toekomstige situatie

Het plan betreft een functieverandering op het adres Hoevesepad 2 te Huissen, waarin op het perceel één nieuwe vrijstaande woning wordt gebouwd in ruil voor het saneren van de bestaande glasopstanden.

2 Wettelijk kader

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1.1 *Verboden en zorgplicht*

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde dier- en plantensoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zo veel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.1.1.1 Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.1.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.1.1.3 *Andere soorten*

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.1.2 *Opzetvereiste*

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.1.3 *Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing*

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.1.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

3 Ecologie

3.1.1.1 Kleine wolfsmelk

Kleine wolfsmelk is een kleine, eenjarige plant uit de wolfsmelkfamilie, die van juni tot de herfst bloeit. De plant groeit op open, zonnige, vrij warme, vochtige, matig voedsel- en stikstofrijke, kalkhoudende, kleiige, niet te sterk bemeste omgewoelde grond. Ze groeit in akkers, op stoppelvelden, op braakliggende grond en op open plekken van dijken en bermen. De soort is vrij zeldzaam in het rivierengebied en Zeeland, zeldzaam in Limburg en elders zeer zeldzaam en staat op de rode lijst als bedreigd.

3.1.1.2 Brede wolfsmelk

Brede wolfsmelk is een tot zestig centimeter hoge, eenjarige plant uit de wolfsmelkfamilie, die van juli tot september bloeit. De soort groeit op open, zonnige plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, vrij stikstofrijke, kalkhoudende, omgewerkte kleiige grond. Ze groeit in akkers, stoppelvelden, braakliggende grond, op open plekken in bermen en langs waterkanten. De soort komt voor in het rivierengebied en Zeeuwsch-Vlaanderen, waar het zeer zeldzaam is. Ze staat op de rode lijst als bedreigd.

4 Onderzoekmethodiek

De aan- of afwezigheid van de beide soorten is onderzocht door middel van een eenmalig veldbezoek aan de planlocatie door een deskundige, in de bloeiperiode van beide soorten. Dit veldbezoek werd op 2 augustus 2017 uitgevoerd. Bij het veldbezoek werd het plangebied lopend doorkruist, waarbij al de kansrijke delen binnen het plangebied werden nagelopen.

5 Resultaten

Het noordelijk deel van het plangebied bestaat uit een grasland met een dichte, vrij hoge grasmat, gedomineerd door Engels raaigras. In dit grasland zijn ook andere soorten aanwezig, zoals plaatselijk paardenbloem, vogelmuur en een enkele plek met speerdistel. Deze graslandvegetatie is overal gesloten en vormt daardoor geen geschikt habitat voor beschermde plantensoorten. Deze werden hier dan ook niet aangetroffen.

De vegetatie in het noordelijk deel van het plangebied bestaat uit een gesloten, dichte grasmat, gedomineerd door Engels raaigras.

De oostelijke en zuidelijke rand van dit grasland is wel open. Hier domineren kruiden, op een vrij zandige-kleiige bodem. Algemeen aanwezig zijn hier onder meer paarse dovenetel, klein kruiskruid, herderstasje, paardenbloem, kleine brandnetel en akkerdistel. Een dergelijke open vegetatie vormt een geschikt habitat voor beide soorten. Deze randen werden nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van beschermde planten, maar deze werden hier niet aangetroffen.

Het zuidelijk deel van het plangebied bestaat uit kassen. Rondom deze kassen is aan de oostzijde een dichte begroeiing aanwezig, gedomineerd door groot hoefblad. Aan de westkant is een open vegetatie aanwezig, met diverse soorten kruiden en grassen. Hier werden op één plek, onder enkele kleine boompjes, enkele planten van de soort tuinwolfsmelk aangetroffen. Deze eenjarige wolfsmelksoort komt algemeen voor in Nederland en is niet beschermd. Ook langs het Hoevesepad, buiten het plangebied, is deze soort aanwezig. Aan de zuidzijde van de kassen ontbreekt begroeiing vrijwel geheel, op enkele plekje met straatgras en mossen na. Ook hier werden geen beschermde planten aangetroffen en ook tussen de begroeiing met groot hoefblad werden beschermde planten niet gevonden.

Westzijde kassen, met op één locatie enkele plantjes van de soort 'tuinwolfsmelk'

Vegetatie oostzijde kassen gedomineerd door groot hoefblad (linker afbeelding) en vegetatie zuidzijde kassen met zeer spaarzame begroeiing (rechter afbeelding)

6 Conclusie en advies

Aan het Hoevesepad 2 in Huissen is voornemens nieuwbouw te realiseren. Uit een eerder uitgevoerde quick scan natuur bleek dat de aanwezigheid beschermde planten, namelijk van kleine wolfsmelk en brede wolfsmelk, niet op voorhand kon worden uitgesloten in het plangebied. Beide soorten zijn namelijk in het verleden in de omgeving van het plangebied waargenomen, zo blijkt uit verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna. Daarom werd in de zomer van 2017 nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beide soorten. Bij dit onderzoek werd door een deskundige in de bloeitijd van beide soorten (op 2 augustus 2017) een veldbezoek aan het plangebied gebracht.

Bij het veldbezoek werden geen exemplaren van beide soorten waargenomen. Beide soorten bloeien in augustus en zijn in deze maand goed te herkennen en waar te nemen. Het is daarmee uitgesloten dat beide soorten in het gebied aanwezig zijn. Ook andere, onder de Wet natuurbescherming beschermde planten werden niet aangetroffen.

Omdat beschermde planten niet aanwezig zijn binnen het plangebied, zijn aanvullende acties, zoals het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor de omgang met beschermde planten, niet nodig. Wel geldt altijd de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen.

Bijlage 1: geraadpleegde literatuur

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

SAB 2017. Quick scan natuur. Huissen, Hoevesepad 2. Projectnummer 160475.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Weeda, E. 1999. Nederlandse Oecologische Flora. Deel 3.

www.gelderland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl